

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

processes in this strategic direction of the national economy. In our opinion, in order to eliminate these obstacles and increase the pace of innovation development, it is necessary to organize a systematic approach to such processes at the state level, to reconsider the principles of cooperation between scientists and industrial enterprises in creating and using innovation projects and their interest in innovation results.

Literature

1. Strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in the context of globalization challenges. [Electronic resource]. - Access mode: <http://kno.rada.gov.ua/uploads/documents/36382.pdf>
2. Law of Ukraine "On priority areas of innovate activity in Ukraine" [Electronic resource]. - Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
3. Troyan O. Problems and prospects of development of innovative activity of motor industry enterprises of Ukraine. Economic Bulletin of the Zaporozhye State Engineering Academy. 2011. S. 164-170 [Electronic resource]. - Access mode: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_1_164.pdf (Access date: 05.10.2019)
4. Wikipedia. Free encyclopedia. Automotive industry. [Electronic resource]. - Access mode: https://en.wikipedia.org/wiki/Automotive_industry
5. State Statistics Service of Ukraine. [Electronic resource]. - Access mode: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Roczniki statystyczne / Roczniki Statystyczne / Rocznik Statystyczny Przemysłu 2017 [Electronic resource]. - Access mode: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/roczniki-statystyczne/roczniki-statystyczne/rocznik-statystyczny-przemyslu-2017,5,11.html>
7. Wikipedia. Free encyclopedia. Automotive industry in Poland. [Electronic resource]. - Access mode: https://en.wikipedia.org/wiki/Automotive_in_Poland_#cite_note-10
8. State Fiscal Service of Ukraine. [Electronic resource]. - Access mode: <http://sfs.gov.ua/media-tsentr/novini/367126.html>

ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖИНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

**Самофатова В.А., д.е.н, професор кафедри економіки промисловості,
Бачурський О. І., магістрант кафедри економіки промисловості
Одеська національна академія харчових технологій**

Посилення конкуренції на ринку кондитерських виробів і уповільнення темпів зростання національного ринку змушують підприємства кондитерської промисловості шукати шляхи подальшого розвитку. Одним із таких шляхів є диверсифікація

діяльності вітчизняних підприємств, яка в сучасних умовах обмежується двома напрямками – диверсифікацією за товарами і диверсифікацією за ринками.

Ринок кондитерських виробів України – один із найбільш розвинутих і прогресуючих у вітчизняній харчовій промисловості. Зростання доходів населення, підвищення його купівельної спроможності і попиту на продовольчі товари, посилення вимог покупців до якості й безпеки харчових продуктів виступають основними факторами збільшення виробництва в кондитерській галузі. Висока конкуренція на внутрішньому ринку між провідними виробниками сприяє розвитку інвестиційних процесів, спрямованих на розширення та введення в експлуатацію нових виробничих потужностей.

Але кризові події останніх років внесли значні зміни в розвиток галузі і поставили нові виклики перед виробниками.

В останні роки спостерігаються:

- загальне скорочення обсягів реалізації;
- суттєва зміна експортних орієнтирів галузі та розширення географії експорту;
- переважання зростання експорту над зростанням імпорту.

Кондитерський ринок України не обмежується тільки відносинами в системі виробник – кінцевий споживач. Тут існує і розвивається сегмент, який дуже цікавий для міні-пекарень, операторів готельно-ресторанного сектора, сервісів швидкої доставки їжі в офіси і інших бізнесів зі сфери громадського харчування.

Згідно з результатами проведеного маркетингового дослідження, основними факторами розвитку цього сектору ринку є:

- зростання кількості малих пекарень, які можуть дуже легко змінювати асортимент продукції відповідно до запитів клієнтів;
- популярність пекарень-кафе, де можна не тільки купити свіжий кондитерський виріб, але і тут же спробувати його;
- широке застосування при виробництві напівфабрикатів сучасних технологій з високим ступенем автоматизації, що дозволяють виготовляти широкий спектр продукції високої якості.

У структурі виробництва кондитерських виробів в Україні в натуральному вираженні більше половини (55,3%) займають різні борошняні вироби. Шоколад і продукти з вмістом какао разом складають частку в 23,6% [1].

Нині переважну частку продукції на кондитерському ринку становить вітчизняна продукція (близько 95%), проте імпорт в даному сегменті показує активне зростання. Це пов'язано зі зростанням інтересу українських споживачів до зарубіжних солодоців, які сприймаються як більш якісні. Тіньове виробництво кондитерських виробів в Україні в основному представлено фізичними особами-підприємцями, які займаються виробництвом печива, тортів і тістечок.

Дослідження динаміки обсягів реалізації та фінансових результатів найбільших представників галузі показало, що деякі великі підприємства галузі демонструють значне зростання прибутку в кризові роки. Це дає підставу

стверджувати, що, не зважаючи на негативний вплив зовнішнього середовища, підприємства галузі мають потенційні сприятливі перспективи розвитку завдяки ефективному менеджменту та іншим внутрішнім конкурентним перевагам. Також можна зробити припущення щодо високого потенціалу галузі, що підтверджують позитивні результати економічних суб'єктів навіть в умовах значного економічного спаду.

На наше переконання, дієвим чинником успіху слугує реінжиніринг бізнес-процесів і автоматизація підприємства. Слід зазначити, що реінжиніринг це не просто сучасна тенденція, а наслідок жорстокої конкурентної боротьби, яка вимагає запровадження наукомістких інноваційних технологічних засобів підвищення продуктивності й ефективності діяльності підприємства [2, с. 45]. Для прикладу, розглянемо впровадження бізнес-ідеї для підвищення економічної ефективності управління виробничим процесом на прикладі корпорації Roshen.

Корпорація Roshen – один з найбільших світових виробників кондитерських виробів, компанія займає 24 місце в рейтингу найбільших кондитерських компаній Candy Industry Top 100 [3].

Компанія поставляє на ринки 35 країн світу широкий асортимент кондитерської продукції – понад 350 найменувань. Маючи в своєму розпорядженні 7 фабрик (4 з яких в Україні і ще 3 за її межами) і логістичним центром в Яготині, корпорація поставила перед собою амбітне завдання об'єднати на одній інформаційній платформі потоки даних всіх підприємств для оптимізації логістичного ланцюга – від закупівлі сировини до виробництва продукції, її зберігання, збуту і розподілу.

Комплексний проект впровадження ERP-системи IT-Enterprise в корпорації Roshen розпочато після перемоги у відкритому тендері. Тендер проходив навесні 2014 року, і ERP-система IT-Enterprise стала переможцем конкурсу, вигравши у кількох всесвітньо визнаних вендорів ERP-систем. Мета проекту – побудова єдиної інформаційної системи для корпорації Roshen, уніфікація та оптимізація бізнес-процесів, підвищення ефективності операційного планування, гнучкості управління виробничими і логістичними ресурсами.

Об'єктом впровадження стала вся корпорація. На території України в проекті впровадження комплексної ERP-системи брали участь Київська кондитерська фабрика, Вінницька кондитерська фабрика і Кременчуцька кондитерська фабрики. Крім того, поетапне впровадження провадилося на кондитерській фабриці Bonbonetti Choco Kft. В Угорщині, а також в керуючому офісі корпорації в Києві, в логістичному центрі Roshen, центральному офісі Roshen в Казахстані, а також на підприємствах, що випускають продукцію під торговою маркою «Мрія» [3].

В ході реалізації проекту впроваджувався повний функціонал комплексної системи управління бізнесом. На виробничих підприємствах корпорації склад завдань включав:

– технічну підготовку виробництва;

- управління виробництвом і завантаженням потужностей (від MPS до MES, в тому числі оптимальне оперативне планування);
- управління якістю у виробництві;
- управління запасами і закупівлями;
- управління завданнями логістики (управління запасами, транспортом);
- керування продажами;
- бухгалтерський і податковий облік;
- калькулювання планової і фактичної собівартості.

У центральному офісі корпорації, в якому зосереджені функції стратегічного управління бізнесом Roshen, впроваджувалося ІТ-рішення ІТ-Enterprise для вирішення наступних завдань:

- управління фінансами;
- управління казначейством;
- корпоративне бюджетування;
- планування ФОП;
- планування кошторисів витрат;
- підбір персоналу, управління персоналом і розрахунок заробітної плати;
- бізнес-аналітика.

Комплексний проект спочатку був розрахований на 2 роки. Роботи по впровадженню функціоналу ERP-системи проведені згідно з попередньо узгодженим планом. Проведена поетапна передача модулів управління в промислову експлуатацію.

Завдяки запровадженню проекту ERP-рішення, вся корпорація Roshen перейшла на єдину корпоративну систему. Завдяки єдиній інформаційній платформі, на якій працюють підприємства корпорації, підвищилася прозорість і керованість бізнесу. Впроваджена ERP-система стала значним удосконаленням управлінського інструментарію в порівнянні з тим, що використовувалося раніше – безліч розрізнених інформаційних систем різного призначення без ефективного обміну інформацією.

В результаті проведеного впровадження проведена уніфікація і стандартизація процесів на всіх ключових об'єктах корпорації в рамках єдиної комплексної системи автоматизації. Завдяки чому досягнуто підвищення ефективності управління ресурсами корпорації.

Література

1. Ринок кондитерської продукції України: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://koloro.ua/ua/blog/brending-i-marketing/analiz-rynka-konditerskikh-izdeliy-ukrainy-tendentsii.html>
2. Шморгун Л.Г. Менеджмент організацій. Навчальний посібник / Л.Г. Шморгун. К.: Знання, 2010. – 452 с.

3. Керованість бізнес-процесів Кондитерської корпорації ROSHEN у ERP-системі IT-Enterprise [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.it.ua/cases/article/edinaja-erp-sistema-it-enterprise-dlja-korporacii-roshen>

ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ

**Дідух С.М., к.е.н., доцент
Одеська національна академія харчових технологій**

У сучасних економічних умовах відбувається трансформація пріоритетних цілей економічного розвитку – від забезпечення високих темпів економічного зростання до фокусування на розвитку людського потенціалу, забезпеченні добробуту населення та доступу до основних економічних благ. Відповідно все більше розповсюдження набуває концепція інклюзивного розвитку – зростання, яке дозволяє залучити більшу частину трудових ресурсів до ефективної економічної діяльності завдяки чому забезпечити більшій частині населення більш високий рівень життя [1, с. 152].

Метою даної роботи є дослідження тенденцій та перспектив впровадження елементів інклюзивного розвитку агропромисловими холдингами України.

Основними напрямками впровадження інклюзивної моделі розвитку є залучення більшої частки населення до участі в активній економічній діяльності, підвищення рівня зайнятості, органічне підвищення соціальних стандартів та рівня життя. Інклюзивними слід вважати ті проекти, які сприяють перерозподілу економічних благ від екстрактивних організацій до широких верств населення без нанесення шкоди суспільству та іншим учасникам економічної діяльності.

Для України впровадження принципів інклюзивного розвитку важливе з огляду на необхідність зменшення негативного впливу таких соціально-економічних процесів, як активні міграційні процеси, катастрофічна урбанізація, збільшення майнової нерівності, занепад сільських територій.

В економіці України все вагомішу роль відіграють агропромислові корпорації, які для багатьох є втіленням усіх вад екстенсивного зростання без врахування інтересів суспільства. На етапі становлення аграрного ринку вплив агропромислових корпорацій подекуди був негативним, оскільки вирішення першочергових задач побудови високоефективного господарства не поєднувалося із вирішенням соціальних проблем сільських територій.

Однак, із зміною кон'юнктури ринку зайнятості та вичерпанням можливостей подальшого зростання за екстенсивним типом, провідні агропромислові корпорації постали перед необхідністю підвищення рівня ефективності господарської діяльності на основі зміни економічної моделі. Очевидно, що в нових умовах утримання та підвищення рівня рентабельності та економічної ефективності вимагає

34	КОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В КОМАНДНІЙ РОБОТІ Черкаський А.В., к.і.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	92
35	AUTOMOTIVE INDUSTRY IS A PRIORITY DIRECTION OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF UKRAINE'S ECONOMY Коліщук О.В., аспірант, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси	95
36	ВПРОВАДЖЕННЯ РЕІНЖИНІРИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Самофатова В.А., д.е.н, професор, Бачурський О.І., магістрант, ОНАХТ, Одеса	98
37	ІНКЛЮЗИВНА ТРАНСФОРМАЦІЯ АГРОПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ УКРАЇНИ Дідух С.М., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	102
38	СВІТОВА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ПЕРЕД ГЛОБАЛЬНИМ ВИКЛИКОМ 2020 РОКУ: УРОКИ ДЛЯ УКРАЇНИ Павлов О.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	104
39	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА Яблонська Н.В., к.е.н., доцент, магістрант Лисенко В.А., ОНАХТ, м. Одеса	109
40	РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНИ Мініна В.О., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	112
41	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ Крупіна С.В., к.е.н., доцент, магістрант Кравчик Т.Ю., ОНАХТ, м. Одеса	115
42	ОЛІЙНО-ЖИРОВА ПРОМИСЛОВІСТЬ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Петкова Д.Ф., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	118
43	ПОТОЧНИЙ СТАН РИНКУ МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ Петков О.І., аспірант, ОНАХТ, м. Одеса	120
44	СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ АПК УКРАЇНИ Федорова Т.С., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	122
45	ПРОПОЗИЦІЇ СЬОГОДЕННЯ В УПРАВЛІННІ Й РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ Татарик Е. П., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	126
46	СХЕМИ ПЕРЕДПРОЄКТОВОГО МОДЕЛЮВАННЯ В ІНВЕСТИЦІЙНОМУ ПРОЄКТУВАННІ Фрум О.Л., к.е.н., ОНАХТ, м. Одеса	131
47	АНАЛІЗ ПІДХОДІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА» Купріна Н.М., к.е.н., доцент, каф. ОтаА; Величко О.М., студентка, ОНАХТ, Одеса	133
48	КАСТОМІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВІСТІ Баранюк Х.О., асистент, ОНАХТ, м. Одеса	137
49	МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ Кулаковська Т.А., к.е.н., доцент, каф. ЕП, ОНАХТ, м. Одеса	140
50	ОБОРОТНІ АКТИВИ ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ Купріна Н.М., к.е.н., доцент, Васьковська К.О., к.е.н., Величко О.М., студентка ОНАХТ, м. Одеса	143
51	МОДЕРНІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ – НЕВІДКЛАДНА ПРОБЛЕМА СЬОГОДЕННЯ САВЕНКО І.І., д.е.н., професор, ОНАХТ, м. Одеса	146